

LO-arbejders månedlige pension kan blive ca. 500 kr. lavere med EU-finansskat

EU-Kommissionen har foreslået at beskatte finansielle transaktioner, så obligations- og aktiehandler beskattes med 0,1 pct. og derivathandler med 0,01 pct. Men byrden vil ikke kun blive båret af den finansielle sektor. Det vil bl.a. blive fremtidens pensionister, der skal betale ved indførelsen af en ny EU skat. I dette notat belyses konsekvensen af en EU-skat på finansielle transaktioner for en almindelig LO-arbejder, der indbetaler til pension. Pensionselskaber forsøger at opnå det størst mulige afkast ved at købe og sælge aktier og obligationer. Når disse transaktioner pålægges en skat, så får pensionselskaberne et lavere nettoafkast, og det giver lavere pensionsudbetalinger. For en nyuddannet LO-arbejder kan EU-finansskatten derfor betyde 440-530 kr. mindre i pension pr. måned efter skat - alt efter, hvornår man kan og ønsker at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet. En 35-årig kan forvente 380-460 kr. mindre i månedlig rådighedsbeløb i pensionstilværelsen. Den 50-årige LO-arbejder mister 150-200 kr. om måneden efter skat som pensionist.

I et tidligere CEPOS-notat fremgår det, at EU-kommissionens forslag om en EU-finansskat vil sænke BNP med 0,53 pct., hvilket svarer til ca. 1.700 kr. i tabt velstand pr. dansker årligt. Hovedparten af dette velstandstab forventes at blive båret af lønmodtagere i form af lavere lønstigninger. Samtidig vil skattebyrden stige med ca. 1.500 kr. pr. dansker årligt. Dette notat forholder sig alene til konsekvensen af den øgede skattebyrde for en af de hårdest ramte grupper, nemlig fremtidens pensionister.

EU-finansskat øger skattebyrden og sænker velstanden

Ifølge EU-Kommissionen vil en skat på obligations- og aktiehandler på 0,1 pct. og på derivathandler med 0,01 pct. give et samlet skatteprovenu på 57 mia. EURO og et velstandstab på 0,53 pct. af BNP.¹ I et tidligere CEPOS-notat er konsekvenserne af en sådan skat på finansielle transaktioner blevet analyseret. Notatet viser, at de ovenstående skøn fra EU-Kommissionen svarer til, at skatten stiger med ca. 1.500 kr. pr. dansker årligt, og at velstanden falder med ca. 1.700 kr. pr. dansker. Dette notat fokuserer på en af de grupper, der vil blive ramt hårdest ved indførelsen af en ny EU-skat og dermed en forhøjelse af skattetrykket - nemlig landets fremtidige pensionister.

Pensionsudbetalinger mindskes med en EU-finansskat

En almindelig lønmodtager indbetaler typisk omkring 12 pct. af sin indkomst til en pensionsordning. Af pensionsindbetalingerne går en mindre del typisk til diverse forsikringer, mens resten går til en pensionsordning, hvor der investeres i aktier og obligationer for at skabe et så stort afkast som muligt. Jo større afkast pensionselskabet opnår, jo større bliver lønmodtagerens akkumulerede pensionsformue, og det betyder højere pensionsudbetalinger i pensionisttilværelsen.

¹ Der er her taget udgangspunkt i EU-Kommissionens lave estimat på 0,53 pct. af BNP. EU-Kommissionen nedbringer det forventede velstandstab fra 1,76 pct. af BNP til 0,53 pct. af BNP ved at korrigere for bl.a. beskatning efter hjemstedsprincippet, at en række transaktioner er fritaget for afgiften samt at de såkaldte derivater pålægges skat på 0,01 pct. frem for 0,1 pct. som for aktier og obligationer.

Pensionsselskaberne arbejder aktivt med at skabe et så højt afkast som muligt. I praksis betyder det, at de køber og sælger aktier og obligationer på baggrund af vurderinger af de enkelte investeringer.²

En skat på finansielle transaktioner, som den EU-Kommissionen foreslog 28. september 2011, vil pålægge handel med aktier og obligationer en skat på 0,1 pct. af omsætningen. Når pensionsselskaberne arbejder aktivt med at øge afkastet af lønmodtagerens pensionsindbetalinger, vil de derfor blive pålagt en skat for hver handel med aktier og obligationer, og dermed falder nettoafkastet. Resultatet vil nødvendigvis være, at den akkumulerede pensionsformue bliver mindre med en EU-finansskat. Derfor vil udbetalingerne fra pensionsordningen også blive mindre. På den måde kommer fremtidens pensionister til at bære en stor del af skattebyrden ved en EU-finansskat.

Betydningen for den enkelte lønmodtagers udbetalinger i pensionisttilværelsen vil stige med:

- Andelen af lønnen der indbetales til pension
- Løniveauet
- Antal af år på arbejdsmarkedet hvor skatten er indført
- Størrelsen af den eksisterende pensionsformue

For en LO-arbejder på 35 år kan EU-finansskatten mindske pensionsudbetalingerne efter skat i størrelsesordenen 460 kr. pr. måned (knap 5.600 kr. pr. år) med de forventede stigninger i tilbagetrækningsalderen (dvs. som 72-årig). Hvis arbejderen går på efterløn tre år tidligere (dvs. som 69-årig), bliver pensionsopsparingen lavere, og det månedlige tab i pensionsudbetalingerne bliver derfor ca. 380 kr., jf. tabel 1.

Tabel 1. EU-finansskattens betydning for den månedlige pensionsudbetaling efter skat			
Beskæftigelses- og pensionskarakteristika	Mdl. tab for 22-årig nyudd. LO-arbejder	Mdl. tab for LO-arbejder på 35 år i dag	Mdl. tab for LO-arbejder på 50 år i dag
Tilbagetrækning v. 72 år (Folkepension m. forventet levetidsændring)	530 kr.	460 kr.	--
Tilbagetrækning v. 69 år (Efterløn m. forventet levetidsændring)	440 kr.	380 kr.	--
Tilbagetrækning v. 67 år (Folkepension)	--	--	200 kr.
Tilbagetrækning v. 64 år (Efterløn)	--	--	150 kr.

Anm.: Beløbene er angivet i nutidskroner. LO-arbejderen er en arbejder inden for operatør- og monteringsarbejde samt transportarbejde. Den gennemsnitlige månedsløn (inkl. pension) for en person med hhv. under 1 års erhvervs erfaring (nyuddannet), 10-14 års erhvervs erfaring (35-årig) og over 25 års erhvervs erfaring (50-årig) er 23.730 kr., 28.530 kr. og 28.140 kr. Det antages, at en 35-årig har en pensionsformue på 450.000 kr., mens en 50-årig har en pensionsformue på 1,2 mio. kr. Beløbene er afrundet til nærmeste 10-krone.

Kilde: CEPOS på baggrund af løndata fra DA.

Nyuddannede bliver naturligvis hårdest ramt af EU-finansskatten, da skatten sænker nettoafkastet i hele deres arbejdsliv og dermed også indbetalingstid. Således kan en 22-årig nyuddannet LO-arbejder forvente at få ca. 530 kr. mindre til rådighed om måneden i pensionisttilværelsen (godt 6.400 kr. om året). Hvis samme 22-årige går på efterløn, så falder tabet til ca. 440 kr., hvilket stadig svarer til 5.300 kr. om året.

En LO-arbejder på 50 år vil miste 150 kr. om måneden selv ved efterløn som 64-årig. Hvis personen fortsætter arbejdslivet til folkepensionen som 67-årig, så øges pensionsopsparingen og tabet bliver ca. 200 kr. om måneden eller ca. 2.400 kr. om året.

² I praksis benytter de sig også af investeringsfonde og foretager valutakursafdækning. Begge dele øger omfanget af finansielle transaktioner og dermed beskatningen af pension ved indførelse af en EU-finansskat. Dette ignoreres imidlertid i dette notat.

Konklusion

En væsentlig del af skatten på finansielle transaktioner vil ramme almindelige lønmodtagere gennem deres pensionsordning. Jo længere tid en personen er på arbejdsmarkedet og jo mere der indbetales til pension, jo større bliver tabet. For en almindelig LO-lønmodtager med en startløn på under 24.000 kr. inkl. pension vil den månedlige pension blive reduceret med 530 kr. om måneden efter skat (i nutidskroner), når personen går på folkepension. Resultatet er en direkte følge af skatteniveauet på 0,1 pct. for aktier og obligationer, og er derfor ikke påvirket af forventningerne til EU-finansskattens effekt på den økonomiske aktivitet.

Bilag

De forventede tabte pensionsudbetalinger er baseret på en række antagelser. Hvor det har været muligt, er antagelserne baseret på åbne kilder, herunder ministerielle udgivelser, jf. tabel 2.

Tabel 2. Grundantagelser		
	Antagelse	Baggrund
Skat		
Aktieomsætningsafgift	0,1 pct.	EU-Kommissionens forslag af 28/9 2011
Obligationsoomsætningsafgift	0,1 pct.	EU-Kommissionens forslag af 28/9 2011
PAL-beskatning	15 pct.	
Skattesats	40 pct.	
Investeringspleje og afkast		
Antal gange aktieporteføljen vendes hvert år	0,5	Almindelig aktieomsætningshastighed for de store danske pensionsordningers egen formueforvaltning (dvs. ekskl. brug af investeringsfonde)
Antal gange obligationsporteføljen vendes hvert år	0,5	Almindelig obligationsomsætningshastighed for de store danske pensionsordningers egen formueforvaltning (dvs. ekskl. brug af investeringsfonde)
Valutaafdækning	Ingen	Konservativ antagelse. Reelt vil der være beskatning af i forbindelse med valutaafdækning
Forventet langsigtet årligt aktieafkast	7 pct.	ØIM/FM (2011) Status for konjunktur-udsigterne og de offentlige finanser
Forventet langsigtet årligt obligationsafkast	5 pct.	ØIM/FM (2011) Status for konjunktur-udsigterne og de offentlige finanser
Pensionsordning		
Pensionstype	Rate	
Udbetalingstid	20 år	
Pensionsopsparring i procent af bruttoløn	12 pct.	
Fordeling:		
- Aktieandel	40 pct.	
- Obligationsandel	45 pct.	
- Forsikringsandel	15 pct.	
Lønudvikling og inflation		
Forventet langsigtet nominal lønudvikling	3,3 pct.	FM (2011) Reformpakken 2020

Forventet langsigtet inflation	1,8 pct.	FM (2011) Reformpakken 2020
EU-finansskattens påvirkning på løn, aktieværdier og afkast	Ingen	Konservativ antagelse